

**L'ensenyament-aprenentatge de la llengua francesa a
finals de primera ensenyança a les escoles francesa i
andorrana d'Escaldes:
el rol dels errors en la millora de l'expressió oral**

Dra Presentació Tor Porta

Novembre 2022

La investigació

Punt de partida: 2 sistemes educatius - francès com a llengua vehicular
CM2 (36 alumnes) i 5è (52 alumnes) - curs 2014

Problemàtica: Davant el cas de dues escoles que tenen la llengua francesa com a vehicular i que garanteixen una situació d'immersió, què observem en les errades dels alumnes? Són similars? Són diferents? Per què? Hi ha una diferència flagrant en el nombre d'errades? Són de la mateixa tipologia? Com a docent, com puc aprofitar els errors per millorar els meus *inputs*?

Metodologia:

- Entrevistes a mestres
- Qüestionaris a alumnes + entrevistes
- Recollida d'evidències sobre l'expressió oral: comentem publicitats

L'error

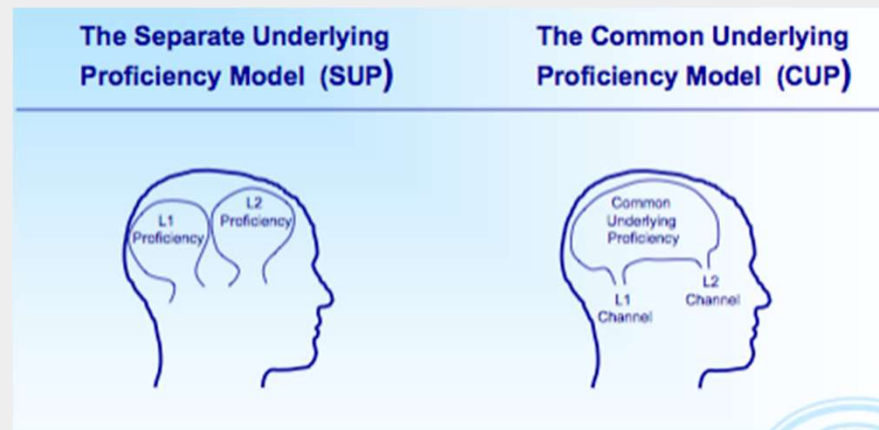
Les 3 actituds davant l'error, segons Pit Corder (1967)

- 1- El resultat d'un ensenyament inadequat
- 2- Una fatalitat
- 3- Una manifestació natural de l'aprenentatge

L'error com a indicador del moment en que se situa l'alumne en el seu aprenentatge.

Dicotomia en l'ensenyament-aprenentatge de la llengua

El plantejament lingüístic del SEF i del SEA

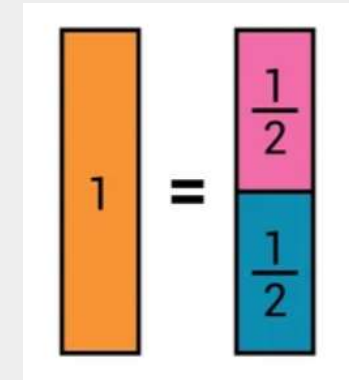
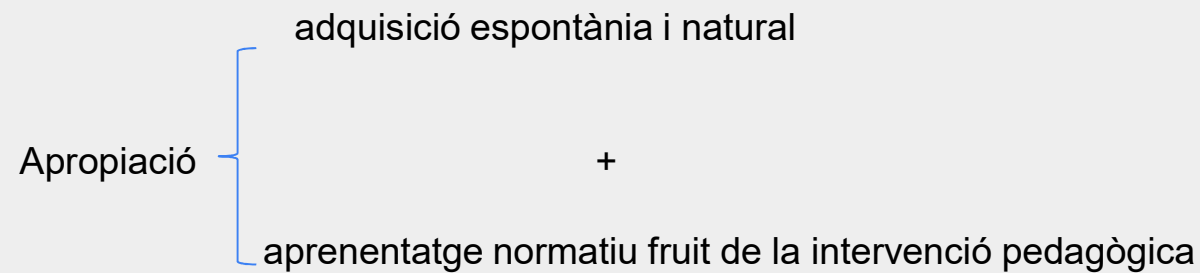
Jim Cummins, 1981

- Bilinguisme consecutif: apprentissage cloisonné des langues
- Bilinguisme parallèle: apprentissage complémentaire des langues

Castellotti et Moore 2002

Quines són les incidències de cada plantejament en l'aprenentatge de l'alumnat?

L'apropiació d'una llengua

(Porquier, Py, 2004: 19)

- « On n'apprend pas à parler une langue à l'école. On y acquiert tout au plus ce qu'on appelle pudiquement des 'bases grammaticales' » (Lietti, 2006 : 23)

El rol de la L1 en l'aprenentatge de la L2

- **IRM** eina molt utilitzada en estudis sobre el funcionament del cervell en l'aprenentatge:

zona Vernike : sentit

zona Broca : gestió formal del llenguatge, els automatismes de la sintaxi, el reconeixement de la forma de les paraules i dels fonemes.
En l'aprenentatge de la L2 s'activen 2 zones de la zona Broca (la zona de L1 i la zona de L2).

La importància de tenir una L1 rica:

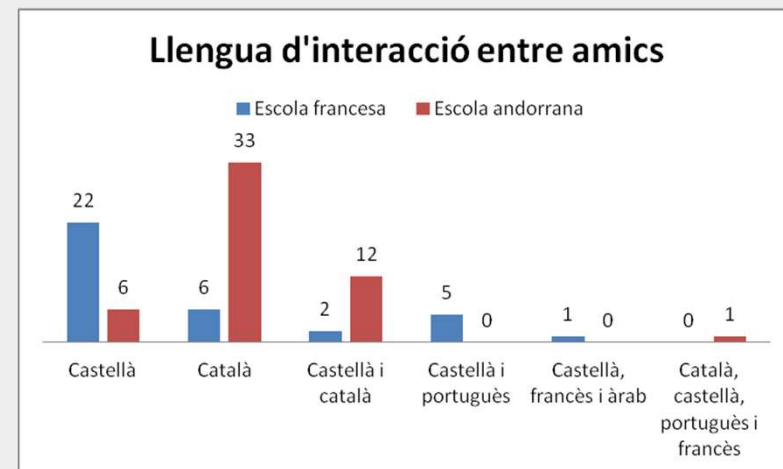
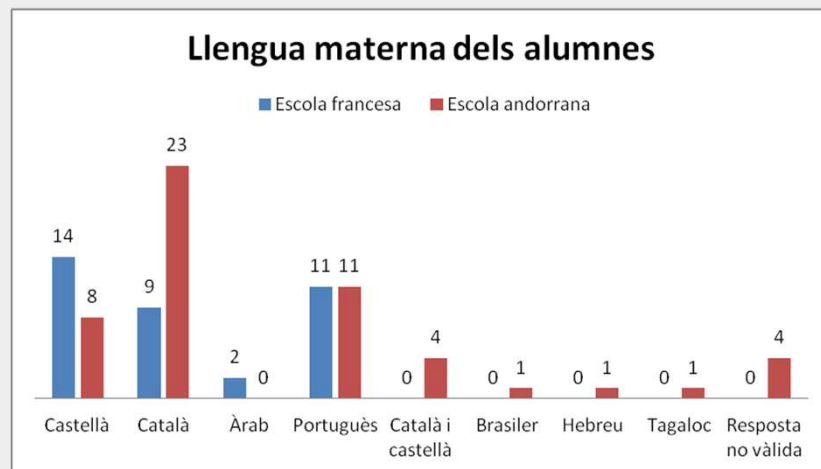
«Les connaissances qu'a l'apprenant de sa langue et les représentations qu'il se forge de la distance entre son propre système et le système cible influencent la façon dont il saisit les données linguistiques et apprend la nouvelle langue, et notamment la manière dont il traite les zones d'opacité et de transparence entre les langues en contact» (Moore, 2001 : 72).

La L1 en l'alumnat a Andorra ?

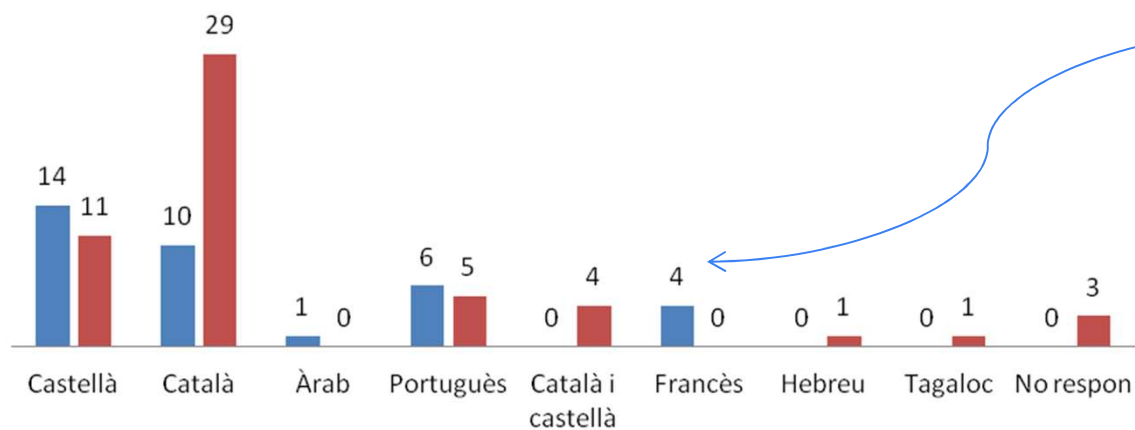
Entrem en detall: Els vincles entre els alumnes i la llengua francesa

1.1

Llengua preferida dels alumnes quan s'expressen

■ Escola francesa ■ Escola andorrana

Motius de la preferència variable, segons la llengua:

Patriotisme

Competència

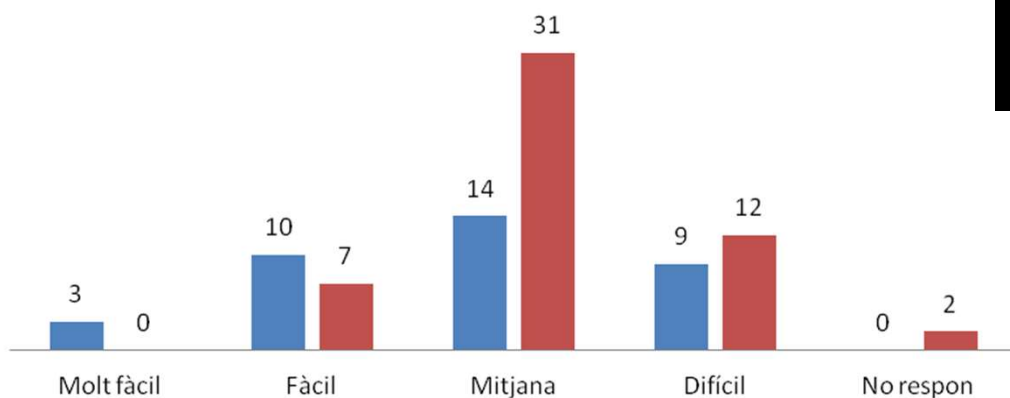
Llengua d'intercanvi amb una persona que aprecio

Llengua de més ús

Prefrència sense exposar un real motiu

Dificultat associada a la llengua francesa segons els alumnes

Escola francesa Escola andorrana

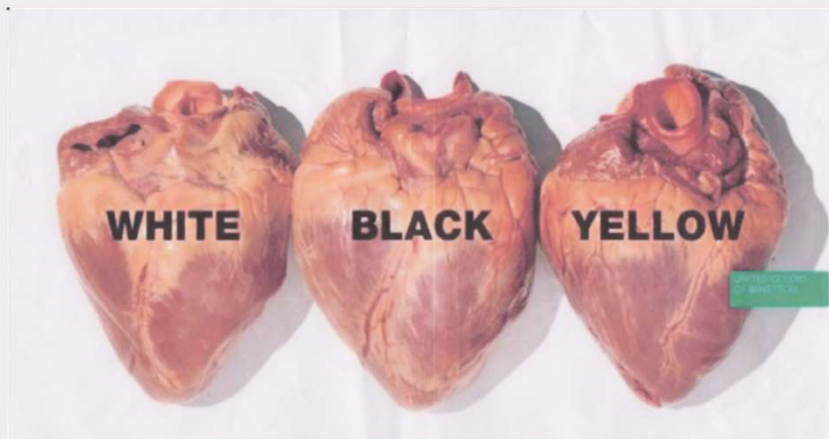

- Context social extraescolar poc afavoridor
- Manca de vincle emocional
- Llengua poc apreciada
- Llengua complexa

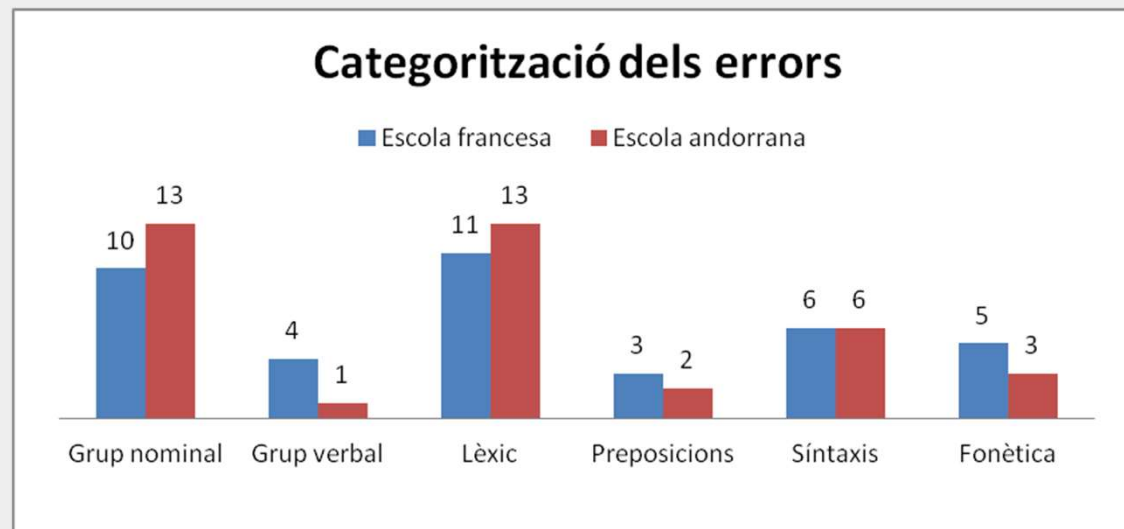

- Estratègies del docent-escola per incrementar el contacte amb la llengua i la cultura
- Propostes d'activitats de l'OIF

Estudi de cas pràctic: Comentem publicitats

Els errors en l'expressió oral : Comentem publicitats

Comparativa:

Malgrat uns resultats gràfics força similars, no podem comparar l'incomparable: fluïdesa, precisió del missatge, presa de risc de l'alumnat

Similituds en l'origen dels errors: interferències de la L1 i hipercorrecció

Anàlisi d'errors recurrents

	Hipercorrecció	Errors d'interferència de la L1
Grup nominal	Quand la maman il ne comprend pas... Quand la maman elle ne comprend pas...	Il y a robe pour des personnes
Grup verbal		Je m'a fait une idée. Il y a pas de différence.
Preposicions		(L'affiche est adressée) à les gens qui fument.
Lèxic		« l'houm » (la fumée) «qualquier» (quiconque)
Sintaxi		Iniciar la frase per «Que »
Fonètica	« Touristes » pronunciat [ty ʁ istə]	«Cinq minutes » pronunciat [sin minutə] «Fume » pronunciat [fumə]

Com intervenir com a docent: Aprofitar l'errada per ensenyar a reflexionar i millorar

Activitat metalingüística centrada en el contrast de llengües:

Situació: «Fume» pronunciat [fumθ]

1. Detecció de l'error
2. Per què hem comès aquesta errada? Reflexió individual + debat en equip
3. Quina és la fórmula correcta?
4. De què m'ha servit fer aquest exercici?

Treballem llengua i treballem la competència transversal de l'aprendre a aprendre

Conclusió

Malgrat un plantejament lingüístic educatiu diferent, errades similars (interferències i hipercorreccions) que es reiteren cada curs.

Aprofitem-les com a punt de partida de l'ensenyament-aprenentatge.

Com? La metalingüística i el contrast de llengües com a mètode d'ensenyament i aprenentatge

Doble avantatge d'aquest mètode:

- 1) *Input* funcional i **adaptat al perfil dels nostres alumnes** = garantia d'un millor *intake*
- 2) Desenvolupament de la competència de l'aprendre a aprendre